

LITERATÚRA

Boros, Á.: A turbolya, *Anthriscus cerefolium* (L.) Hoffm. *Magy. Kultúrfl.* 4(3): 1—40, 1964.

Anthriscus caucalis Bieb.

Třebuľka ježcová

Anthriscus caucalis Bieb. *Fl. Taur.-Cauc.* p. 230, 1808.

Syn.: *Anthriscus scandicina* (Weber) Mansfeld — *A. scandix* (Scop.) Ascherson non Bieb. — *Chaerifolium anthriscus* (L.) Schinz et Thell.

Jednoročná, až 80 cm vysoká, na báze často červenkastá, po rozmrvení aromatická bylina. Stonka priama alebo vystúpavá, málo rozkonárená, jemne ryhovaná, holá. Dolné listy dlho stopkaté, pošvaté, horné na pošvách sediace, dvojite až trojite perovito strihané, tmavozelené, na líci holé, na rube na žilnatine a na okraji dlho štetinaté. Segmentky vajcovité až podlhovasté, smerom k báze zstrihované, na vrchole krátko hrotité. Zložený okolík s 2—6 okolíčkami. Obal spravidla chýba, listence obalčekov čiarkovite kopijovité až vajcovité, ostité. Stopky okolíčekov holé, roztrúsene dlho chlpaté. Kvety drobné, lupienky sotva 0,5 mm dlhé, zelenkasto biele. Čnelky takmer chýbajú. Plody (Ic.: Tab. 18, fig. 10, p. 174) vajcovité, 4—5 mm dlhé, háčikato drobno ostnaté alebo holé, hladké, zobáčik kratší ako 2 mm, holý.

Chromozómy: $2n = 18$.

Variabilita. Druh premenlivý najmä v odení plodov. Na našom území sa vyskytuje nominátna odroda var. *caucalis* s plodmi háčikato drobno ostnatými a var. *neglecta* (Boiss. et Reuter) P. Silva et Franco s plodmi holými a hladkými. Pri určovaní sa práve táto odroda zamieňa s inými druhmi. Rozšírenie odrôd nie je u nás doteraz známe.

Biológia, ekológia, fytoecenológia. Terofyt. Kvitnutie máj—jún. Rastie na čerstvých, nesúdržných, na dusíkaté látky a na živiny bohatých, nevápnitých pôdach, vo viniciach, najmä v lesných lemochoch, popri plotoch, v agáčinách, od planárneho do submontánneho stupňa. Maximum: 705 m n. m., okr. 26a, Kvačany, Dlhá Lúka (Kontriš *Biol. Pr. SAV* 12/9: 51, 1966). Vyskytuje sa v spoločenstvách zväzov *Alliarion petiolatae* a *Berberidion*. Je význačným druhom zväzu *Sisymbrium officinalis*.

Rozšírenie na Slovensku. Mapa 36. V panónskej oblasti je druh hojnejší v juhozápadnej a južnej časti Záhorskej nížiny a Podunajskej nížiny. V ostatných okresoch je roztrúsený až vzácny. Doteraz nie sú údaje z Košickej kotliny. V karpatskej oblasti sa vyskytuje roztrúsene v obvode predkarpatskej flóry v okresoch Južné Biele Karpaty, Malé Karpaty, Považský Inovec, Trábeč, Slovenské stredohorie, v podokresoch Kremnické vrchy a Štiavnické vrchy, v okresoch Slovenské